

Adams i Blair

Sempre s'han establert paral·lelismes entre Irlanda del Nord i el País Basc. Certament, n'hi ha; amb matisos, però n'hi ha. I la conjuntura política actual –espanyola i basca; irlandesa i britànica– ha tornat a servir en safata el debat dels possibles efectes mimètics del procés de pau irlandès en el procés –absència de procés, millor dit– de pau a Euskadi. Tretze dies després de l'assassinat de Miguel Ángel Blanco a mans d'ETA, el president del Sinn Féin, Gerry Adams, es destapava reclamant a l'IRA un alto-el-foc davant la bona disponibilitat que el nou primer ministre britànic, el laborista Tony Blair, ha mostrat en un procés de pau que integre els nacionalistes, exclosos de les frustrades converses tingudes al Castell de Stormont (Irlanda del Nord) entre els dies 10 i 15 de juny de 1996.

L'endemà de la nova demanda de Gerry Adams, Xabier Arzallus, president del Partit Nacionalista Basc, es lamentava que a "Espanya no hi haja un Tony Blair ni a Euskadi un Sinn Féin". Arzallus té una part de raó, però aquest paral·lelisme expressat en clau escèptica resta coix. És veritat que a l'estat espanyol no existeix un Tony Blair que accepti amb valentia un procés de pau sense condicions prèvies insalvables, però no és cert que al País Basc no hi haja un Sinn Féin. Herri Batasuna (HB) fa aquest paper polític, amb el suport de 180.000 electors. Una força política que reclama diàleg, en el sentit en què el reclama Gerry Adams, qui escriu en la seua autobiografia *Abans de l'aurora* (Editorial Thassàlia): "El diàleg sempre ajuda i no mata ningú".

Resulta interessant avui rellegir el document base sobre el qual ha girat el debat intern en la coalició *abertzale* des del gener de 1995: l'*Oldartzen* ("Escometent", en euskara). Per començar, a la majoria d'analistes polítics de l'estat espanyol els ajudaria a entendre i a aprofundir en el problema basc més enllà de la simple acceptació d'una política governamental inexistente i incapaç de pren-

dre solucions encaminades a assolir la pau real per a la societat basca. Entre altres coses aquest document base, acabat el desembre de 1994, quan l'IRA portava quatre mesos d'alto-el-foc, diu: "A Irlanda s'ha obert una nova fase política, fet i fet que s'ha palesat la incapacitat policíaca i militar de l'estratègia britànica per dividir i neutralitzar la lluita dels republicans. En la base d'aquesta lluita, se situen tant el dret d'autodeterminació com la unitat territorial." Però a continuació exposa la diferència fonamental entre els casos irlandès i basc: "L'objectiu del moviment irlandès és unificar l'illa recomponent un estat ja existent, mentre que el nostre és la creació d'un nou estat."

I mentre Arzallus demostra ser un gat vell a l'hora d'oferir titulars oportunistes a la premsa, el president del govern espanyol, José María Aznar, continua demanant l'aïllament d'HB. Un aïllament que pocs dies després, amb les conseqüències polítiques del suposat suïcidi d'un militant d'ETA a la presó d'Albacete, es demostra de nou que és contra natura, com ha demostrat ser-ho en gran mesura el Pacte d'Ajuria Enea. Avui, per tant, els paral·lelismes no es poden establir demanant a HB i a ETA que facen de manera unilateral la mateixa passa que han fet el Sinn Féin i l'IRA, sinó que la diferència entre el procés basc i el procés irlandès se situa, sobretot, en Blair i Aznar.

En aquest sentit, la bona disposició mostrada pel Sinn Féin i per Tony Blair ha fet possible l'alto-el-foc de l'IRA. Per tant, és legítim exigir a l'esquerra *abertzale* un gest ferm en favor de la pau, però un gest que haurà de ser correspost per un altre gest ferm a favor de la pau per part del govern d'Aznar. Gerry Adams ho explica molt bé en la seua autobiografia: "Ningú en una situació de poder o autoritat no pot amagar-se darrere d'una cortina de fum de condemnes o denúncies selectives, i esperar que tinga algun efecte positiu en cap situació de conflicte." ■

"La bona disposició del Sinn Féin i de Tony Blair ha fet possible l'alto-el-foc de l'IRA. En aquest sentit, és legítim exigir a HB un gest en favor de la pau, però és un gest que haurà de ser correspost per un gest a favor de la pau per part d'Aznar."